

Кафедра маркетингу

ПРОГРАМА ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

здобувачів другого (магістерського) рівня
вищої освіти

освітньо-професійної програми «Маркетинг»
спеціальності D5 «Маркетинг»

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФОРМАЦІЙНО-
КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА
ПІДПРИЄМНИЦТВА**

Кафедра маркетингу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор навчально-наукового
інституту менеджменту та
підприємництва

_____ Світлана ПЕТРОВСЬКА

« _____ » _____ 2025 року

ПРОГРАМА

ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

**другого (магістерського) рівня вищої освіти
освітньо-професійної програми «Маркетинг»
спеціальності D5 Маркетинг**

Програма переддипломної практики здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Маркетинг» спеціальності D5 «Маркетинг»

Розробники: завідувач кафедри маркетингу, д-р екон. наук, професор Виноградова О.В., професор кафедри маркетингу, д-р екон. наук, професор Сьомкіна Т.В., доцент кафедри маркетингу, канд. екон. наук, доцент Дарчук В.Г., доцент кафедри маркетингу, канд. екон. наук, доцент Ромащенко О.С., доцент кафедри маркетингу, канд. техн. наук, доцент Совершенна І.О., доцент кафедри маркетингу, канд. психол. наук, доцент Ігнатенко О.В., директор по розвитку «ТОВ «Compressors International» Ігнат'єв А. В.

Програма переддипломної практики затверджена на засіданні кафедри маркетингу (Протокол № 1 від 01.09. 2025 р.).

Завідувач кафедри маркетингу

Олена ВІНОГРАДОВА

Програма переддипломної практики розроблена для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю D5 «Маркетинг» галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» та спрямована на поглиблення теоретичних знань і набуття практичних навичок професійної маркетингової діяльності.

Програма визначає мету, завдання, зміст, організацію та порядок проходження переддипломної практики, вимоги до виконання індивідуального завдання, а також критерії оцінювання результатів практичної підготовки.

Важливою складовою програми є безпосередній зв'язок результатів переддипломної практики з темою кваліфікаційної магістерської роботи. Здобувачі мають можливість зібрати, систематизувати та проаналізувати необхідну інформацію, провести прикладне дослідження та сформулювати практичні результати, які можуть бути використані під час виконання кваліфікаційної роботи.

Програма призначена для здобувачів вищої освіти, керівників практики від університету та баз практики.

1. Загальні положення

Переддипломна практика є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми «Маркетинг» і безпосередньо передує виконанню кваліфікаційної магістерської роботи. Її зміст визначають силабус, тема кваліфікаційної роботи та реальні завдання бази практики. Практика організовується як послідовне дослідження маркетингової проблеми: від отримання й перевірки даних до підготовки аргументованих рекомендацій.

Ця програма визначає мету, очікувані результати, обсяг і етапи практики, порядок керівництва, звітність та оцінювання. Правила побудови тексту звіту, оформлення таблиць, рисунків, посилань і зразки документів подаються в окремих методичних рекомендаціях.

2. Мета і завдання

Мета практики — застосувати набуті знання з маркетингу в діяльності реального ринкового суб'єкта, провести самостійне прикладне дослідження та підготувати перевірену інформаційну й аналітичну основу кваліфікаційної роботи.

Метою переддипломної практики є закріплення та поглиблення теоретичних знань, набуття практичних навичок професійної маркетингової діяльності, розвиток здатності здійснювати комплексний аналіз маркетингової діяльності суб'єкта ринку, обґрунтовувати маркетингові рішення та розробляти практичні рекомендації щодо підвищення ефективності його діяльності, а також формування інформаційно-аналітичної бази для виконання кваліфікаційної магістерської роботи.

Мета практики відповідає загальній спрямованості ОПП, яка передбачає підготовку фахівців, здатних застосовувати отримані знання для вирішення складних дослідницьких і практичних проблем у сфері маркетингу в умовах невизначеності зовнішнього середовища.

2.2. Основні завдання практики

Для досягнення поставленої мети здобувач під час переддипломної практики має виконати комплекс взаємопов'язаних завдань:

1. Ознайомитися з діяльністю підприємства, установи чи організації - бази практики, особливостями її функціонування, організаційною структурою та системою управління.
2. Дослідити особливості функціонування підприємства на відповідному товарному або сервісному ринку.
3. Проаналізувати основні тенденції розвитку ринку, конкурентне середовище та фактори зовнішнього маркетингового середовища.
4. Дослідити систему організації маркетингової діяльності підприємства, функції маркетингового підрозділу та взаємодію маркетингу з іншими функціональними підрозділами.
5. Здійснити аналіз основних напрямів маркетингової діяльності підприємства.
6. Оцінити ефективність маркетингових заходів та інструментів, які використовує підприємство.
7. Зібрати, систематизувати та проаналізувати необхідну інформацію з внутрішніх і зовнішніх джерел із використанням сучасних методів маркетингової аналітики.
8. Дослідити особливості взаємодії підприємства з клієнтами, рівень клієнтоорієнтованості та підходи до формування клієнтського досвіду і лояльності.
9. Проаналізувати використання цифрових маркетингових інструментів та інформаційних технологій.
10. За можливості здійснити оцінювання маркетингової стратегії підприємства та визначити напрями її вдосконалення.
11. Провести необхідні маркетингові дослідження відповідно до теми кваліфікаційної роботи.

12. Застосувати методи стратегічного аналізу та, за необхідності, бенчмаркінгу для визначення конкурентних позицій підприємства і можливостей підвищення результативності маркетингової діяльності.

13. Визначити основні проблеми та резерви вдосконалення маркетингової діяльності підприємства.

14. Розробити обґрунтовані практичні пропозиції щодо вирішення виявлених проблем.

15. Оцінити очікувану ефективність запропонованих маркетингових заходів.

16. Сформувати інформаційно-аналітичну основу для виконання кваліфікаційної магістерської роботи.

17. Набути досвіду професійної комунікації, роботи з інформацією, презентації та обговорення результатів маркетингових досліджень.

18. Дотримуватися принципів академічної доброчесності, професійної етики та вимог щодо конфіденційності інформації, отриманої під час практики.

Такий перелік завдань безпосередньо пов'язується з програмними результатами навчання ОПП, зокрема зі здатністю планувати та здійснювати маркетингові дослідження, розробляти маркетингову стратегію, підвищувати ефективність маркетингової діяльності, формувати маркетингову систему, використовувати сучасні методи аналізу даних і спеціалізоване програмне забезпечення та обґрунтовувати маркетингові рішення.

3. Очікувані результати практики

- визначати маркетингову проблему та обґрунтовувати її значення для підприємства або ринку;
- добирати джерела первинних і вторинних даних, перевіряти їхню достовірність і пояснювати обмеження;
- застосовувати методи аналізу середовища, ринку, конкурентів, маркетингової діяльності та клієнтського досвіду;

- обчислювати релевантні показники, інтерпретувати результати й відокремлювати факти від припущень;
- розробляти маркетингові рекомендації із зазначенням дій, ресурсів, ризиків та критеріїв оцінювання;
- представляти результати дослідження, відповідати на запитання й дотримуватися академічної та професійної доброчесності.

Результати узгоджуються з компетентностями та результатами навчання, наведеними в силабусі ОК 10. Підтвердженням їх досягнення є матеріали індивідуального завдання, звіт, щоденник, відгук керівника від бази практики та захист.

4. Організація практики та учасники

4.1. База практики

Базами практики можуть бути підприємства, установи й організації, діяльність яких дає змогу виконати завдання з маркетингу та отримати матеріали для кваліфікаційної роботи. Місце практики погоджується кафедрою відповідно до встановленого в університеті порядку. Якщо тема роботи присвячена ринку або групі підприємств, індивідуальне завдання уточнює, які дані збираються на базі практики та які — з інших перевірених джерел.

4.2. Керівництво

Керівник від університету погоджує індивідуальне завдання і план, консультує щодо методів і добору матеріалів, контролює виконання програми, перевіряє звіт і бере участь в оцінюванні. Керівник від бази практики визначає доступні робочі завдання та джерела інформації, забезпечує робоче консультування, перевіряє щоденник і надає відгук про результати роботи здобувача.

Здобувач дотримується правил внутрішнього розпорядку та безпеки, виконує погоджені завдання, регулярно веде щоденник, зберігає конфіденційність отриманих даних, своєчасно повідомляє керівникам про перешкоди у виконанні плану й подає звітні матеріали у встановлений строк.

5. Зміст і розподіл часу

Загальний обсяг — 450 годин самостійної роботи (15 кредитів ЄКТС). Десять послідовних етапів відповідають силабусу. Вони можуть частково виконуватися одночасно, коли цього потребують доступ до даних та робочий графік бази практики.

Етапи та зміст завдань проходження практики

Етапи	Завдання
1. Організаційний етап:	ознайомитися з базою практики, структурою, функціями маркетингу, правилами доступу до даних; узгодити календарний план, тему роботи та джерела матеріалів.
2. Дослідження підприємства та маркетингового середовища	систематизувати показники діяльності, проаналізувати внутрішні чинники й макросередовище, зокрема за допомогою PEST і SWOT; визначити проблему дослідження.
3. Аналіз ринку та конкурентного середовища	окреслити ринок і сегменти, оцінити попит та потреби споживачів, порівняти конкурентів за прозорими критеріями.
4. Аналіз маркетингової діяльності	дослідити товарну, цінову, збутову та комунікаційну політику; визначити сильні та проблемні рішення, пов'язані з темою кваліфікаційної роботи.
5. Маркетингова аналітика та ефективність	визначити релевантні КРІ та джерела даних, розрахувати доступні показники, пояснити обмеження даних і динаміку результатів.
6. Цифровий маркетинг і клієнтський досвід	оцінити сайт, соціальні мережі, цифрові точки контакту, шлях клієнта та доступні цифрові показники.
7. Індивідуальне завдання	сформулювати дослідницьке питання за темою кваліфікаційної роботи, обґрунтувати метод, зібрати й проаналізувати первинні або вторинні дані.
8. Практичні рекомендації	запропонувати рішення на основі результатів аналізу, визначити етапи реалізації, ресурси, ризики та вимірювані показники очікуваного результату.
9. Підготовка звіту	систематизувати докази, розрахунки й додатки, оформити посилання та висновки; виокремити матеріали, придатні для кваліфікаційної роботи.
10. Захист результатів	підготувати стислу доповідь і презентацію, пояснити методи, результати, обмеження та практичну цінність пропозицій.

Результатом практики є звіт, щоденник, виконане індивідуальне завдання та доказова база для кваліфікаційної роботи. Склад і глибина аналізу окремих напрямів визначаються темою роботи та доступністю достовірних даних; відсутні дані не підмінюються вигаданими.

5.1. Логіка дослідження

Матеріали, зібрані на етапах 2–6, дають змогу конкретизувати дослідницьке питання. Індивідуальне завдання на етапі 7 поглиблює аналіз саме цієї проблеми, а рекомендації на етапі 8 впливають із його результатів. За відсутності окремих показників здобувач зазначає обмеження й використовує доступні підтверджені джерела; вигадані дані не допускаються.

5.2. Індивідуальне завдання

Завдання має містити дослідницьке питання, мету, дані та методи, етапи виконання, форму представлення результату й зв'язок із темою кваліфікаційної роботи. Приклад результату: аналітична записка про клієнтський досвід із картою шляху клієнта, доказами проблем, розрахунками і рекомендаціями. Приклад є орієнтиром; конкретне завдання визначають тема роботи й можливості бази практики.

6. Виконання практики в дистанційному або змішаному форматі

За дистанційного або змішаного формату здобувач виконує ту саму програму та досягає тих самих результатів. Керівники погоджують канали зв'язку, строки консультацій, спосіб отримання дозволених даних і форму підтвердження виконаних завдань. Електронні матеріали зберігаються й передаються з дотриманням вимог бази практики щодо конфіденційності та захисту персональних даних.

7. Звітність і підсумковий контроль

Після завершення практики здобувач подає звіт, щоденник, виконане індивідуальне завдання та інші матеріали, передбачені чинним порядком університету. Звіт має відображати виконану роботу, результати аналізу,

обґрунтовані рекомендації та матеріали, які можуть бути використані у кваліфікаційній роботі. Вимоги до структури й оформлення звіту визначають методичні рекомендації кафедри.

Допуск до захисту передбачає виконання програми й індивідуального завдання та своєчасне подання належно оформлених документів. Підсумковий контроль проводиться як диференційований залік у формі захисту результатів практики. Комісія оцінює зміст звіту, якість дослідження, практичну цінність пропозицій і здатність здобувача пояснити власні рішення.

8. Академічна доброчесність і використання ШІ

Здобувач самостійно виконує дослідження, коректно зазначає джерела даних і запозичених положень, не допускає фабрикації, фальсифікації та академічного плагіату. Інструменти ШІ можуть застосовуватися як допоміжні засоби за правилами університету; факти, посилання, розрахунки та висновки перевіряє і підтверджує здобувач. Конфіденційні дані бази практики не передаються зовнішнім сервісам без відповідного дозволу. Детальні правила застосування ШІ й порядок перевірки кваліфікаційної роботи наведені в методичних рекомендаціях та чинних документах ДУІКТ.

9. Оцінювання результатів

Оцінювання здійснюється відповідно до силабуса за 100-бальною шкалою: оформлення звіту й щоденника та виконання етапів — до 20 балів; теоретико-методичне обґрунтування й емпіричне дослідження — до 25; практична цінність рекомендацій та індивідуального завдання — до 20; відгук бази практики й академічна доброчесність — до 10; доповідь, презентація та відповіді під час захисту — до 25. Підсумковий контроль — диференційований залік; мінімум для позитивного результату — 60 балів.

Розподіл балів за критеріями оцінювання

Критерії оцінювання	Бали
Якість оформлення звітної документації, щоденника та регулярність виконання етапів (максимально — 20 балів):	
бездоганне оформлення звітних матеріалів і щоденника; чітка структура, своєчасне проходження всіх етапів практики; висока сумлінність та організація роботи.	18–20
своєчасно виконані етапи та оформлений звіт, проте наявні окремі незначні похибки в заповненні щоденника чи оформленні додатків.	15–17
наявні помітні порушення вимог до оформлення звітних документів, неповнота окремих етапів або запізнення із наданням матеріалів.	12–14
грубі порушення правил оформлення, відсутність важливих розділів звітності або систематичне невиконання етапів практики.	0–11
Повнота, науковий рівень обґрунтування теоретико-методичних розробок та емпіричного дослідження на базі практики (максимально — 25 балів):	
глибокий аналіз діяльності підприємства (базис практики); коректно обрана методологія; якісно проведене емпіричне дослідження з використанням сучасних методів аналізу ринкової інформації та інструментів бізнес-діагностики.	23–25
достатній науковий рівень виконання, правильне застосування загальнонаукових і спеціальних методів маркетингового аналізу ризиків та середовища підприємства.	19–22
наявні окремі методичні недоліки, поверхневий аналіз внутрішнього чи зовнішнього середовища бази практики або недостатня глибина емпіричної частини.	15–18
низький аналітичний рівень, відсутність самостійного дослідження діяльності підприємства, грубі помилки у виборі та застосуванні методів.	0–14
Практична цінність, обґрунтованість запропонованих рішень та індивідуального завдання (максимально — 20 балів):	
розроблені рекомендації та індивідуальне завдання мають високу практичну цінність для підприємства-базис практики, є інноваційними та достатньо обґрунтованими	18–20
практичні пропозиції обґрунтовані та спрямовані на розв'язання реальних маркетингових завдань компанії, проте потребують деталізації механізму впровадження.	15–17
рекомендації мають загальний характер, слабо прив'язані до результатів попереднього аналізу діяльності підприємства.	12–14
практична цінність відсутня, пропозиції нереалістичні або декларативні.	0–11
Відгук керівника від бази практики та дотримання академічної доброчесності (максимально — 10 балів):	
позитивний відгук керівника підприємства про роботу здобувача; високий рівень професійної етики, ініціативності, дотримання норм академічної доброчесності та висока унікальність тексту звіту.	9–10
загалом позитивна характеристика з бази практики, незначні зауваження щодо організаційних моментів або оформлення цитувань.	7–8
нейтральний відгук керівника підприємства, наявність технічних зауважень щодо самостійності виконання завдань.	5–6
негативний відгук бази практики або виявлення академічного плагіату (недопущення до захисту).	0–4
Змістовність доповіді, візуального супроводу (презентації) та відповідей на запитання комісії під час захисту (максимально — 25 балів):	
вільне володіння матеріалом практики, чітка й лаконічна доповідь, високоякісна презентація, вичерпні та аргументовані відповіді на всі запитання.	23–25
добре володіння матеріалом, структурована доповідь, якісна презентація, правильні відповіді на більшість запитань.	19–22
читання доповіді з матеріалів, слабке орієнтування у власних розрахунках чи додаткових даних, невпевнені відповіді на окремі запитання.	15–18
нерозуміння суті виконаної практики, неможливість відповісти на базові запитання, відсутність презентації або порушення регламенту захисту.	0–14

Підсумкова шкала оцінювання результатів практики

бали	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка/запис в екзаменаційній відомості
90-100	Здобувач демонструє набуття знань, умінь та професійних навичок, які є елементом професійних компетентностей в обсязі, що відповідає програмі та силябусу практики. Зміст і оформлення звіту та щоденника бездоганні. Характеристика здобувача позитивна. Під час звіту надав повні і точні відповіді на всі запитання з програми практики..	Високий Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в програмі та силябусі практики.. Власні пропозиції студента в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при проходженні практики, а також знання, набуті при самостійному поглибленому вивченні питань.	Відмінно / Зараховано (А)
82-89	Здобувач демонструє набуття знань, умінь та професійних навичок, які є елементом професійних компетентностей в обсязі, що відповідає програмі та силябусу практики. Зміст і оформлення звіту та щоденника на достатньо високому рівні. Характеристика здобувача позитивна. Під час звіту допускає окремі неточності, хоча загалом має тверді знання.	Достатній Забезпечує студенту самостійне вирішення основних практичних задач набуття професійних навичок, які є елементом професійних компетентностей в умовах, що викладені в програмі та силябусі практики.	Добре / Зараховано (В)
75-81	Здобувач демонструє набуття певних знань, умінь та професійних навичок, які є елементом професійних компетентностей в обсязі, що, в цілому, відповідає програмі та силябусу практики. Наявні два-три суттєві зауваження щодо змісту і оформлення звіту і щоденника, які не знижують в загальному значення роботи.. Характеристика здобувача позитивна. Під час звіту допускає окремі неточності, хоча загалом має тверді знання.	Достатній Конкретний рівень професійних навичок, які є елементом професійних компетентностей в межах програми та силябусу практики. Додаткові питання про можливість практичного використання набутих навичок викликають утруднення.	Добре / Зараховано (С)
67-74	Здобувач демонструє неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання. Недбале оформлення звіту і щоденника. Більшість питань програми практики у звіті висвітлена, однак мають місце окремі розрахункові і логічні похибки. Характеристика здобувача в цілому позитивна. Під час звіту дає в цілому правильні відповіді з декількома суттєвими помилками	Середній Забезпечує неповний рівень відтворення основних професійних навичок, які є елементом професійних компетентностей в межах програми та силябусу практики, має труднощі застосуванням теоретичних знань на практиці	Задовільно / Зараховано (D)
60-66	Здобувач демонструє неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання. Недбале оформлення звіту і щоденника. Більшість питань програми практики у звіті висвітлена, однак мають місце окремі розрахункові і логічні похибки. Характеристика здобувача в цілому позитивна. Під час звіту відчуває себе невпевнено, допускає помилки, не має твердих знань	Середній Є мінімально допустимим у всіх складових програми та силябусу практики	Задовільно / Зараховано (Е)
35-59	Здобувач демонструє безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткового проходження практики. Характеристика здобувача щодо ставлення до практики і трудової дисципліни – негативна. У звіті не висвітлені всі розділи програми практики або звіт підготовлений несамотійно. Під час звіту не дає задовільних відповідей	Низький Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при проходженні практики	Незадовільно з можливістю повторного складання) / Не зараховано (FХ) В залікову книжку не проставляється
0-34	Здобувач не виконав програму практики. Необхідна серйозна подальша робота і повторне проходження практики. Характеристика здобувача щодо ставлення до практики і трудової дисципліни – негативна.	Незадовільний Не підготовлений до самостійного вирішення задач в межах програми та силябусу практики.	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням / Не допущений (F) В залікову книжку не проставляється

10. Нормативне і методичне забезпечення

1. Силабус «Переддипломна практика» освітньо-професійної програми «Маркетинг».
2. Методичні рекомендації до виконання й захисту звіту з переддипломної практики для магістрів ОПП «Маркетинг».
3. Положення про організацію освітнього процесу у Державному університеті інформаційно-комунікаційних технологій.
https://duikt.edu.ua/uploads/p_447_49109699.pdf
4. Положення про проведення практик здобувачів вищої освіти ДУІКТ.
https://duikt.edu.ua/uploads/p_447_23214805.pdf
5. Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в ДУІКТ. https://duikt.edu.ua/uploads/p_447_61575036.pdf
6. Актуальні редакції університетських документів застосовуються на дату організації та оцінювання практики.